

1676, 14

JN NOMINE JESU,
SPECIMEN ACADEMICUM,
DE
VIRTUTE HEROICA,

In celeberrima Philurea,

Indultu & Autoritate

Ampliff. Facultatis Philosophicæ,

PRÆSES

M. GEORGIUS LANI, Hung.

Exul Christi, ex Captivitate

Papistica liberatus

RESPONDENTE

TOBIA Schmidt / Stolbergâ-Misnico,

SS. Theol. Cultore.

*Publicæ Philosophorum Censuræ
subjicit,*

Anno Æræ Christianæ

M. DC. LXXVI.

die 23. Mensis Septembris.

LIPSIÆ,

Typis JOHANNIS WILHELMI KRÜGERI.

1676

IN NOMINE IESU
SPECIMEN ACADEMICUM

DE
VIRTUTE HEROICA

In celeberrima Philoſophia

Inducta & Annotata

Auſpitijs Facultatis Philoſophicae

TRACTATUS

M. GEORGII S. J. A. M. HUNG.

Eximii Philoſophi, ac Capitularis

Paſſionienſis

TOBIAE GÖTTLICHAE

ss. Theol. Cultoris

Paſſionienſis

ſubſcripti

Anno Aerae Chriſtianae

M. DC. LXXVII.

die 23. Martii

in Paſſionia

Typis

Joſephinae

Προοίμιον.

Agnum illud Affricæ decus atq;
illuissimū Ecclesiæ Catholicæ luminare
S. Augustinus varias virtutum species pen-
tiore mentis indagine ruminans hoc ver-
borum ambitu easdem in Epistola ad Ma-
cedonium comprehendit, inqviens: *In hac*

*vita virtus non est, nisi diligere, quod diligen-
dum est, id diligere, Prudentia est, nullis inde averti molestiis, Fortitu-
do est, nullis illecebris, Temperantia est, nullâ superbiâ, Justitia est.*
Quibus verbis augustissimus Patrum innuit omnes virtutes non
secus ac quodam glutinō coagmentatas ita sibi cohærere, ut
qui unâ destituitur, omnibus careat, qui verò unam possidet,
omnium possessor esse credatur, ad eundem ferè modum, quo
Megalander Lutherus fidem unam copulativam appellare solitus,
omnes Fidei articulos velut in catena annulos cohærere dixit, ita ut
facta unius solutione totam compagem protinus dissolvi necessum fuerit.
In Confes. Min. Tom. 8. Ien. Germ. Quare omnes homines
summâ ope niti decet in semel proposito virtutum stadio
ἀπαύτως currere, quo earundem ἀνμὴν faustis auspiciis tan-
dem attingant.

*Quisquis enim duros casus virtutis amore
Vicerit, ille sibi laudemq; decusq; parabit.*

At qui desidiam, luxumq; sequetur inertem,

Dum fugit oppositos incautâ mente labores,

Turpis inopsq; simul miserabile transiget ævum.

Suffragante Virgilo de Litera Pythagoræ. Agedum (pe. æ
pretium facturi Naturam virtutis Heroicæ altius impræsentiar om
σὺν θεῶν pensitemus. Sit igitur

A 2

SECTIO

SECTIO I.

Θετική.

Thesis I.

Datur virtus Heroica.

Εκθεσις.

§. 1. Ne nobis occinatur illud Aristenæt. ex lib. i. Epist. 28. πρὸς κενὴν ψάλλεισ primū nobis studium & cura sit oportet, hujus virtutis, quā sumus contemplaturi, Existentiā evincere. Dari autem virtutem Heroicam probat I. Virtutis graduum inaequalitas. Sunt enim quaedam ex illis inferioris conditionis, quae nomine Semivirtutum gaudent, ut sunt *Continentia & Tolerantia*; quaedam mediocris dignitatis, quae *Virtutes Speciales* seu *Perfecta* appellantur ex. gr. *Fortitudo, Temperantia, Justitia &c.* quidni igitur detur, quae summum teneat virtutum fastigium? vid. Piccol. grad. 3. c. 1. Quos virtutum gradus egregie adumbravit *Sagittarius Exerc. Eth. exot. 16.* hoc simili: *Infra mediocris virtutis qui consistunt conditionem, erunt Baccalaurei, in communi mediocritate, qui sunt constituti Magistri aut Licentiati In summitate verò & Heroica eminentia qui jam fulgent, erunt Doctores. Imò lumina mundi, quoniam splendore totus ille illuminetur & ipsi solo Jove sint minores. Hec ille.*

§. 2. Prob. 2. Exemplorum pluralitas, quae historiarū suppeditant annales. Multa persequi non est animus. Contemplare autem ex *Sacro Codice Abrahami & Salomonis Prudentiam, Moysi constantiam, Davidis, Josuae & Simsonis Fortitudinem, Joh. Baptistae Temperantiam, Josephi & Susannae Castitatem.* In profanis historiarū monumentis mirare fortitudinem *Alexandri M. Horatii Coclitis, Mutii Scaevola, Tercentorum sex Fabiorum, M. Attilii Reguli &c. Scipionis Africani & Maximiliani Imperatoris temperantiam, liberalitatem Ptolomaei Philadelphi, Cyriamanimitem, Socratis modestiam, Justitiam Aristidis, Comitatem Trajani. &c.* Ex nostro seculo intuere *Megalandrum, Lutherum, Gustavum Adolphum Regem Sveciae, & quos ex amplissima Venetorum Republ. semper virgine cumulatim ut oculatus testis producit Piccol. c. ii. p. 546.*

§. 6. Pro-

§. 3. Probat 3. *Philosophi Autoritas*. Ille enim hujus virtutis disertissimè meminit lib. 7. Eth. c. 1. dum eam ἡν ὑπερ ἡμᾶς ἀγέρτην ἠρωικὴν ἴνα καὶ θεῖαν appellavit.

Thesis II.

Virtus Heroica est excellentissimus animi habitus, quibusdam hominibus civinitus concessus, ad expediendum ea, quæ viribus humanis expediri nequeunt, Ecclesiæ & Reipublicæ bono.

Εκθεσις.

§. 1. Cum absq; definitionibus disputare nihil aliud sit, quam sine fundamentis edificare, inquit Tullio lib. 1. Offic. & 2. de finib. operæ pretium esse duximus, mox in limine hujus tractationis telam à definitione auspicari. In hac autem expositâ *Onomatologiam* progrediemur post ad *Pragmatologiam*. Virtutis vocabulum non à *Vi* dicitur, uti Durando placet, nulla enim vis seu violentia in virtute est, sed à *Viro*, quem maximè Virtus decet. Cic. lib. 1. Tuscul. quæst. Vox autem ἠρωικὴ derivatur ἀπὸ ἡρώος h. e. ab amore vehementi & ardente virtutis ac veritatis, (alias etymologias, quas congeffit Piccolomineus & ex eo Sagittarius, studio præterimus) quia per hunc *amorem* Heroes Deo quasi similis redditur, quatenus præclaras & generosas actiones supra communem hominis conditionem ex se edit. Unde erroneam esse Poetarum rationem pronunciamus, quâ Heroes, carminibus heroicis à se decantatos, ex amore Deorum & hominum oriri fabulati sunt, id quod & *Platonici* placuit, si Franc. Vales. c. 2. de sacr. Phil. adhibenda fides, qui ex Dæmonum seu geniorum & hominum commixtione Heroes ortos delirarunt, quod phantasma ad nauseam usque denudò recoxit *Francis. Georg.* tom. 1. probl. 54. & tom. 6. probl. 330. 331. Oscè scribens; *Dæmones esse corporeos, habere proprium semen, posse concumbere, generare.* Cujus quisquiliis breviter opponimus illud: τὸ πνεῦμα σαρκὸς καὶ οὐσίας ἐκ ἑστέ. Luc. 24. 39. Generare igitur nequit.

A 3

§. 2. Vox

§. 2. Vox Herois est ambigua. Sumitur enim (α) vel Theologicè vel Philosophicè. Priori modo sūptaqvaten9 à Deo singulari gratia & dono infunditur nec humanis comparatur actionibus, prædicatur de iis, qui eminentiâ & splendore *Virtutum Theologicarum*, ut sunt: vera Dei dilectio, fides, spes, charitas, patientia, constantia &c. communem hominis conditionem superant, ad quorum catalogum referuntur *Martyres*, qui in palæstra spirituali cum Sathana cæterisque hostibus animam petentibus super cœlestis doctrinæ veritate & divinæ voluntatis observatione ad sanguinem usq; dimicantes (Ebr. 12. 4.) à suo proposito ne latum ungvem se dimoveri patiuntur. Quales erant olim *fratres Maccabæi*, *S. Stephanus*, *Apostoli*, *S. Laurentius* & *Athanasius*, qui licet morte violentâ non fuerit sublatus vere tamen Martyr à Theologis dici meruit ob animi sui in persecutionibus Constantiam. *Martyres* enim sunt, definiente Mycrælio Synt. Hist. lib. 2. Sect. 1. *qui tormentorum sævitiam sive morte sive CONFSSIONIS CONSTANTIA superarunt.* Quando Philosophicè sumitur, rursus consideratur (β) vel Generaliter, qvatenus cuivis in aliqua re vel leviter etiam excellenti attribuitur, ex. gr. viro bono aut Domino, unde Horatius in art. Poët. *Davuno loquatur an heros? it. Quicumq; abhibebitur heros.* vel *Speciatim*, adeoq; Ethicè, qvat. prædicatur de iis, qui virtutum actionibus supra humanam conditionem industriam & Vires positis præditi alios in sui admirationem rapiunt, quæ significatio propriissima est hujus loci. Et hoc modo sumpta Virtus heroica rursus (γ) vel est *Intellectualis*, quæ reperitur in excellenter doctis & sapientibus, præfertim verò disciplinarum inventoribus; vel deniq; *Moralis*, cujus exempla apud Plutarchum innumera reperies.

§. 3. Genus hujus virtutis est excellentissim⁹ animi habit⁹, quod & ipse Aristoteles non abnuat lib. 7. Eth. c. 1. cum eandē appellat *θείαν καὶ λιώτερον τῆς ἀρετῆς ὑπερβολήν.* Quæ præditi *θεοὶ ἄνδρες* appellari solent. *Forma seu differentia specifica* sumitur à causis, *Efficiente*, *Materia* & *Fine*. Efficiens est DEUS, quod sic intellectum volumus, non quasi omnia excludantur humana eam acqvirendi media (famulantur enim huic virtuti quàm maxi-

maximè 1. *Commoda Parentum generatio & institutio.* 2. *optimum natura temperamentum*, 3. *vehementissimus ad summa impetus*, 4. *flagrantissimus honesti amor & Zelus.* 5. *Exercitatio*, 6. *Cum bonis conversatio & deniq;* 7. *amplissima fortuna muneribus*) aliàs Virtus Moralis non esset, sed quia communibus virtutum requisitis accedit *singularis afflatus, instinctus ductusq;* *divinus.* Nam Heroes ea efficiunt, quæ nullus communi virtute præstat aut præstare unquam potest.

§. 4. Hinc tres partes Essentialis Virtutis Heroicæ vulgò statuuntur (α) *Impetus extraordinarius seu raptus divinus* ad magni momenti rem magno animo conficiendam. (β) *Constantia summa* & (γ) *Felicitas incredibilis*, quæ tria *Julius Caesar* sic effatus est: *Veni, vidi, vici.* *Impetus* hicce est vocatio divina, seu singulare Donum Dei, quemadmodum *Lutherus* tali fuit impetu præditus, quando suscepit reformationem religionis. *Constantia* est, quæ heroes sic à Deo confirmantur in suo proposito, ut nullis minis, machinis, tormentis & procellis à suo cursu dimoveri se patiantur, omnia terriculamenta pro brutis fulminibus reputantes illudq; animo revolventes: *Fulgura ex pelui non metuo.* Hanc constantiam sequitur *admirabilis felicitas*, quæ præter omnem hominum spem è maximis difficultatibus fortissimè eluctantur Heroes metamq; felicissimè attingunt. Quocirca non sufficit *magna moliri.* Hoc enim temerarius & audax facere potest. Sed oportet, ut eventus respondeat conatui. Hinc rectè dicitur: *Herculis cothurnos non posse aptari infanti & Herculeos labores, Herculis clypeum, Herculis deniq; columnas requirere non nisi Herculem.* Quò enim bonum quoddam est excellentius, eò & inventu rarius, id quod suo in *Aureo Ramo* depingunt Poëtæ. vid. *Virgil. 6. Æneid. Signa Heroica natura Physica* quænam sint, consule *Alstedium* in *Encyclop. lib. 6. phys. part. 6. c. 15. p. 651.*

§. 5. *Materia* hujus virtutis ut & aliarum non nisi solo intellectu percipi potest & investigari. Est autem illa vel *Objecti* vel *Subiecti.* Illa est vel *communis* ut *affectus*, vel *propria*, scilicet omne reliquarum virtutum *objectum* sed *excellentius.* Hæc est *appetitus animi sensitivus*, cujus perturbationes modo quodam heroico

heroico moderatur. *Soli* autem *homini* hæc virtus competit, non *Brutis*, licet vestigia ejusdam, imprimis animositatis in iisdem etiam nonnulla conspiciere est, quæ tamen Virtutis nomen minimè merentur, nedum heroicæ. Neq̃ etiam *Angelis*, quorum uti essentia, sic & operationes hæc humana, quamvis præclara & magna facinora, tantis superant parasangis, ut easdem nostræ rationis decempedâ in artibus hisce metiri nec possimus, nec debeamus.

§. 6. Non sine causa verò particula *αὐτοκρατορικὴ* *Quibusdam*, definitioni huic inserta est. Ea enim innuitur *Deum* certis *duntaxat* temporum intervallis heroica excitare ingenia, quibus sequens inserit vehementiores, acriores & alacriores, ipsiq̃ oportunitates, successus, & felices exitus concedit & largitur, quoties scil. ipsi visum sive *hominum mores reformari*, sive magnam *Rerū publicarum fieri catastrophem*. Exemplo sint *Moses*, *Josua* & *Samsor* reformatores *Israelis*, *Cyrus* liberator *Judæorum*, *Alexander M.* reformator *luxus Perfici*, *Julius Cesar* autor *Monarchiæ quartæ*, *Constantinus M.* primus *orthodoxæ Religionis defensor*, *Carolus M.* *Germaniæ reformator*. Hinc rectè *Alstedius* l. cit. *Virtus heroica*, inquit, *interdum est flabellum, interdum flagellum Dei*. Heroes enim virtute sua *bonos juvare, malis autem nocere eosq̃ impedire* solent. Sic *Atila* Rex *Hunorum* veniens e pugna *Catalaunica* everfurus reliquas *Galliæ* urbes interrogatus à *D. Lupo Trojæ* antistite: *Quisnam is esset, qui tot Regibus devictis cuncta vi sibi subderet? Ego, inquebat, sum Rex Hunorum flagellum Dei*. *N. Olaus* c. 9. in *Atila*. At *Cyrus* fuit nutritius *Ecclesiæ* pius, felix & augustus.

§. 7. Ex dictis jam constat, quinam sit *Finis* hujus virtutis. Summus eq̃videm & primarius est *Gloria Dei*; Intermedius a. est *Ecclesiæ & Reipublicæ salus*. Dices virtutes heroicas *Ethnicorū* hoc fine defuitas fuisse, eò quod *Ethnici* suam propriam gloriam & laudem quæsierint. E. Resp. 1. Error hominum non tollit rei substantiam. 2. Contrarium apparet allatis Exemplis *Atilæ* & *Cyri*, de quo posteriore hæc sacer habet codex: *Sic ait Jehova uncto suo Cyro, cujus confirmaturus sum dexteram ad sternendum coram eo gentes &c. Item: Edicturus sum Cyro, pastori meo, ut omnem delectationem meam perficiat*. *Es. 44. 45.* Thes.

Thesis III.

Virtus Heroica habet sua Extrema partim in Excessu,
ut Feritas seu Bestialitas, partim in Defectu, quod
est Ignavia.

Ex Θεσις.

§. I. *Feritas* est summum vitium, quo homo summâ ac nefandâ vitiorum turpitudine in belluam fere degenerat. *Ignavia* est summum vitium, quo homo ab honesta actione plane abhorret. *Distinguendum* autem hic est inter *Feritatem moralem* seu affectatam, accersitam ac culpabilem, quæ alias *Conscientia de dolentia* secundum omnia vitiorum genera audit; & *Feritatem Miserabilem*, quæ est morbus ex læsione & corruptione temperamenti profectus, qualis est *phreneticorum* ac aliorum *melancholicorum*, qui absurdas imaginationes & phantasias sibi fingere solent, utpote dum aliqui *cæli ruinam* metuunt & ideò fugam meditantur, Cæl. lib. 17. lect. ant. c. 2. quidam in *sigulinum vas* se transmutatos putant, Gail. 2. de loc. aff. quidam in *Lupos, cucullos, gallos* se conversos arbitrantur, quemadmodum varias istiusmodi phantasias recenset Joseph. Quercetan. in diatrib. polyhist. S. 1. c. 9. Quo pertinet etiam *λυκανθεωπία*, quæ est exuberantia atræ bilis, ejusmodi phantasmata ciens, quæ de re consule Wier. de præstig. dæmon. l. 3. c. 10. & Camerarium cent. 1. c. 72. ut & Gregor. Horstium hanc materiam ex professo tractantem lib. 2. nobil. exerc. 9. q. 9. & qui primo loco ponendus erat, Excell. nostrum Dn. Thomasi in peculiari dissertat. de Transformatione Hominum in bruta. Non hæc posterior, sed prior hîc in *διδασκῆσις* cadit, quatenus est exuberantia & eminentia vitii moralis. Hujus furfuris erant olim *Absolon, Nero, Caligula & Hato* Episcopus Moguntinus, qui tempore famis exortæ multos mendicos horreo inclusos crudeliter combussit, eorum ejulatum voci murium æquiviparans, sed qui à tergo suam mox sensit Nemefin. Tertio enim pontificatus sui anno murium turba tantis eum afficiebat molestiis, ut nusquam ei tutus daretur locus, quantumvis munitus. Turrim deniq; in ipso Rheni flumine extruxit, ibi se liberum fore sperans. At bestiolæ illæ transnatando Rhe-

B

num

num (mirabile dictu) turrim conscenderunt, ipsumque Episcopum suis moribus enecuerunt, ejus quoque nomen parietibus & chartis inscriptum divina ultione abradentes, referente Honorio in Floribus & Tribemio de rebus Hirsangiensium. Multis hæc quidem fabulosa habentur, at turris illa, cui à muribus nomen est, in hunc usque diem in Rheni flumine conspicitur ac de tanta Episcopi immanitate testimonium perhibet. Ejusmodi feritatis exempla conspectiora fuere etiam Gigantes, Titanes & Cyclopes, unde illæ phrasæ extiterunt: Gigantizare, Gigantum pugna, Gigantum arrogantia, Titanicum tueri, id est tragicum, Titanicus aspectus, Cyclopica musica, Cyclopica vita, Cyclopicum monstrum, Cyclopum more, Cyclopicus obtutus, Cyclopum donum, cyclops excacatus. &c.

§. 2. Alterum hujus virtutis extremum à plerisque Philosophis præteritur, fortè eâ de causâ quia est rarissimū & non nisi in stultos atque insensatos cadit. Unicō exemplo eam delineabimus. Narrant quippe Historici in Aelio Adriano Cæsare tantum ingenii vigorem atque memoriæ enituisse, ut uno temporis articulo, scribere, dicere, audire & cum amicis conferre potuerit, quem cum Poetarū quidam ignavus his versibus pupugisset: Ego nolo Cæsare esse, Ambulare per Britannos, Scythicas pati pruinas; Is cynicam ejus simulationem deridens animo heroico ἀντὶ τοῦ ποιεῖν respondit: Ego nolo Florus esse, Ambulare per tabernas, Latitare per popinas, Culices pati rotundos. Sentiebat quippe optimus Imperator, honestas occupationes turpi otio atque ignaviæ præferendas esse, à templo Virtutis ad templum Honoris viam esse stratam. Unde Poëta:

Quisquis apes undasque timet, spinasque rosas
Non mel, non pisces, non feret ille rosas.

Thesis IV.

Ἡρώων τέκνα πῆματᾶ.

Εκθεσις.

§. 1. Græcorum hoc olim erat proverbium, quod Latini sic interpretantur: Heroum filii noxæ. Id autem non ἀπλῶς & universaliter, sed solum συμβεβηκῶς & particulariter accipiendum esse, docet nos Poëta Horatius, dum sic canit: Fortes creantur fortibus ac bonis. Est in Juvencis est in egvis Patrum Virtus, nec imbecillem feroces

feroces Progenerant aqvile columbam. Contrarium etiam demon-
strant exempla *Deciorum, Fabiorum, Scipionum, Pisonum* &c. in qui-
bus virtus Majorum velut jure hæreditario in Posteris quoque
propagata est. Sic cernimus hodiernum in multis clarissimis &
spectatissimis *Familiis* heroica Parentum ingenia in furculis elu-
cescere suis.

§. 2. *Accidit autem plerumque ut Filii à suis degenerent Pa-*
rentibus juxta illud Homeri Odys. 5. Æquat rara patrem soboles,
sed plurimi ab illis Degenerant, pauci superant probitate Parentes. Sic
filios *Jacobi, Davidis, Salomonis* &c. longè à tramite institutorum
Parentum deflexisse, quis ignorat? Causas hujus rei varias variè
afferunt. Nos missis verborum ambagibus idipsum imprimis
prava Parentum educationi ex nimia *Φιλοσοφία* promananti (ju-
xta illud: *Blanda Patrum segnes facit indulgentia natos*) & *divitiarum*
atq; opum multitudini adscribimus. Fit enim plerumque, ut Hero-
um & Magnatum liberi auctoritate & divitiis ad omnis gene-
ris libidinem & petulantiam abutantur.

Thesis V.

Heroum exitus plerumque sunt funesti.

Εκθεσις.

§. 1. Sæpe infelices & tristes esse *Heroum exitus*, testantur,
historiarum pandectæ. Quemadmodum enim ex Galenicorum
suffragio constat, Corpora *ευέλκτα* seu optimæ constitutionis
semper facilius ad morbos tendere, iisque citius fieri obnoxia,
quam quæ in medio consistentia aliquid extremorum partici-
pant; Sic & Heroës in supremo Jovis, ut ita loquar, residentes
folio solisque impositi curru, quid tandem cum Hebe aut Phaë-
tonte aliud, quam interitum & ruinam expectare poterunt? Hinc
Poëta: *colluntur in altum, Ut lapsu graviore ruant.* Causam si
quæras, est ea partim *intra*, partim *extra Heroem*. In heroe repe-
ritur sæpe (α) *Culpabilis animi elatio* & *præpropera Audacia*, quæ ni-
mium suis confusus viribus prosperoque in aliis casibus successu
elatus non rarò majora viribus tentat, atque sic extra rectæ rati-
onis orbitam raptus seipsum in miseriarum abyssum præcipitat,
Deo insolentiam & factum puaiente. Unde rectè Horatius Od.

10. *Sæpius ventis agitatur ingens Pinus, & celsa graviore casu De-*
cidunt turres, feriuntq; summos Fulmina montes.

§. 2. Altera causa interna (β) est variorum vitiorum sentina, quibus sæpe delectatur heros, quia juxta *Platonis* sententiam, summa ingenia summis plerumq; VITIIS laborant, adeo, ut qui in una virtute excellit, in alia prorsus succumbat, exemplo *Herculis*, qui omnium Poëtarum consensu Heros salutatus est ratione Fortitudinis, qui tamen in aliis omnium inventus est pessimus, imprimis in Incontinentia, unde ortum illud: *Et Hercules sua servavit Omphala* Vid. *Pindar.* in olymp. od. 2. Quid jam dicam de *Alexandro M.* qui fortitudine suâ orbem domuit? Eundem Libido & Ebrietas non secus atq; Tauri & Dracones illi Colchici de supremo felicitatis gradu præcipitem dederunt, ut *Curtius* & *Seneca* præter alios memorant. Longum foret commemorare singulos sive veteris sive recentioris ævi Heroas alias ab omnibus encomiis plusquam *Platonis* commendatos, qui vel à fatuis umbratilis gloriolæ igniculis decepti, vel aliorum vitiorum pravorumq; affectuum turbinibus abrepti adeoq; nonnisi propriâ suâ culpa in inexplicabilem ærunnarum labyrinthum incidunt, sic ob pudendas animi sui labe iratam experti *Nemefin*. Plura hujus generis exempla qui desiderat, evolvere potest non minus elegans quam eruditissimum Scriptum *Theophili Spizelii*, cui titulum præfixit: *Felix Literatus* &c. ubi non paucos præclaris animi dotibus pariter ac fortunæ novercantis ludibriis illustres viros in apricum produxit.

§. 3. Causa funesti Heroum exitus Externa est summa Hominum malevolorum Invidia, quæ virtutis semper comes est. Hæc enim *Furiarum* sævissima nullum non interdium noctuq; movet lapidem, ut quos in altiore constitutos esse loco cernit, isto quam possit citissime dimoveat. Testimoniorum passim abunde est. Ita *Zoilus* *Homerum* luminibus suis officientem etiam post fata, infestavit. *Pindarus* *Amphimacho*, *Simonides* *Timocreonti*, *Virgilius* *Mævio* atq; *Bavio* exosi fuere. Tales famæ vespillones *Lavernionesque*, *Socrates* & *Anaxagoras* experti sunt, ille *Antiochum Lemnium*, hic *Sosibium*, à quorum insidiis laud immunes

nes erant. vid. Diog. Laërt. lib. 2. in vit. Socrat. Quid dicam de
Pollione Asinio? Is tantum in scelestissimo sui abdominis Coryto
adversus nomen Ciceronianum conceperat odium, ut laudes
ejus ferre imò audire neq. viverit, referente *Quintiliano*. *Boxhor-*
nus narrat in hist. univ. p. 955. de efferatis *Vallomastigibus*, eos ni-
hil intermisisse eorum, quibus fieret, ut insignis ille artium &
literarum amœnorum restaurator vel ad perpetuos carceres
damnaretur, vel capitis supplicio libertatem dicendi expiaret.
Et certè præsentissimum *Laur. Valla* famæ pariter ac vitæ discrimē
incurrisset, nisi fortunatâ ingenii sui promptitudine nec non
singulari amicorum (adversus injurias insidiasq. omnes illum
masculè defendentium) favore atq. studio antea se præmunivif-
set. Tàm immodica videlicet est invidis rerum temporalium cu-
piditas ut semper magis ac magis extimulentur ad inviden-
dum *aliena prosperitati*. Nam dicente *Gregorio*, difficile admo-
dum est, ut quis hoc alteri non invidet, quod ipse adipisci ex-
optat. Hinc Poeta: *Invidus alterius marcescit rebus opimis.*

SECTIO II.

Επιστη.

Quæstio I.

An Virtus Heroica à Morali differat specie?

§. 1. Affirmant Thomistæ *Doctorem* suum *Angelicum* sequentes in
1. part. secundæ quæst. 54. art. 3. Nos negativam sententiam tue-
mur his moti rationibus: 1. *Quæ tantum ut magis & minus differunt,*
ea specis non differunt. Atqui *virtus heroica &c.* E. Maj. quia *Non vari-*
variant speciem plusq. minusq. suam juxta Logicorum axioma. Min.
quia virtus heroica tantum gradu differt à communi virtute,
non secus ac fervor à tepore, cum nihil aliud sit, quàm com-
munium virtutum culmen, apex, splendor & suprema perfectio.
Unde virtus heroica datur per omnes virtutis moralis species,
ut quando dicimus *Justitiam*, *prudentiam*, *temperantiam* he-
roicam. Sic *Aristides* fuit præditus *Justitia heroicâ*, *Salomon*
prudentiâ heroicâ, *Johannes Baptista heroicâ temperantiâ*. Heros
scil. est veluti *Pbarus* in hoc vel illo virtutis genere splendidissi-

B 3

ma.

ma. 2. *Q. idem est objectum speciale, ea specie non differunt. Virtutis heroicae & moralis idem &c.* E. Maj. extra controversiam est. Min. patet inductione exemplorum. *Fortitudo communis* definitur à Piccolomineo, quod sit moderatio formidinis & confidentiae erga ea terribilia quae ad salutem pertinent corporis, appetitui irascibili competens ut inde honesta prodeant actiones. Eandem definitionem admittit quoque Fortitudo heroica, idem specie utraqve habet objectum ex Aristotelis sententia. Eodem modo se res habet in Temperantia, Justitia & similibus. Hinc 3. *Q. definitione sunt eadem, illa specie non differunt. Virtus heroica & Moralis, &c.* E. Maj. est certa. Minor ex dictis patet.

§. 2. Pro decisione argumentorum adversariorum observanda est distinctio inter *differentiam ἁπλοῦς* sic dictam seu *Essentialem*, quae fit per interna principia, ipsam ἁπλῶς & quidditatem rei concernentia; & inter *differentiam κατὰ συμβεβηκός* dictam seu *Accidentalem*, quae fit per externa accidentia, materiem saltem externè attingentia. Quod ad prius, certum est virtutem heroicam à Morali non discerni specie, quoad posterius discrimen illud clarum & perspicuum esse non imus inficias.

Questio II.

An virtus heroica cadat etiam in foeminas?

§. 1. Negare id videtur *Aristoteles*, dum ait lib. i. c. 4. *nulla ratione hanc mulierum esse virtutem.* Et ut taceam monstrosas quorundam Philosophorum veterum opiniones de gynæcocratia, sparsae sunt ante paucos annos chartae cujusdam tenebrionis, qui mulieres ex hominum censu eximere conatus est, sed ei se masculè opposuit Simon Gediccus. Nos missis ejusmodi phliariis affirmativæ assurgimus, his ducti rationum momentis. 1. *Quia sunt rationis competes & quam plurima literis leguntur imbutae.* *Corinna* cum *Pindaro* carmine certavit. *Suid.* *Aspasia* Philosophis palmam præripuit. *Plato* in *Sympos.* De *Hipatia* idem testatur *Socrates* in tripart. l. ii. c. 12. vid. *Tirquet. leg. conn.* ii. ubi prolixum literatarum foeminarum textit catalogum. Nec desunt tales nostro quoque seculo ut videre est in peculiari disputatione sub praesidio Exc. Dn. *Thomasi* habita. Quod si igitur natura foeminam facit solertem, industria literatam, educatio piam, experientia, sapi-

sapientem, quidni & Heroinam? 2. *Quia in istas cadit feritas,*
id quod Juvenalis hoc versu innuit Sat. 3. *Vindicta Nemo magis*
gaudet, quam femina. Jam verò, opposita in eodem subiecto
nata sunt fieri. 3. *Exemplis id demonstratur.* Agmen ducit in pro-
fanis meritò *Penthesilea* Regina Amazonum, quam ideò Achilles
in Scammandrum fluvium præcipitavit, quod naturæ sexusque
conditionem superare fuerat ausa. Dict. Cretens. lib. 4. de bell.
Trojan. Fortissima bellatrix fuit *Artemisia* Caria Regina. Herod.
lib. 1. *Polyan.* ut & *Manicia* Saracenorum Socr. l. 4. c. 36. Semiram-
idem feliciter pugnasse asserit Diodor. l. 2. c. 5. In sacris literis
celebratas *Deboram* Jud. 4. 4. *Jaelem* Jud. 4. 2. *Juditham* Judith.
c. 13. quis inter Heroinas non annumeret?

§. 2. Et quid pugnam? veteribus, cum recētiora habeam? exēpla.
Elisabetta Regina Angliæ sui ingenii acie & animi magnitudine
omnes in sui rapiebat admirationē. Conf. hac de re D. Strauch in
Continuat. Joh. Sleidan. it. Strad. dec. 2. l. 9. Thuan. l. 89. Meteran.
Talis quoque fuisse celebratur *Margaretha* Waldemari III. Daniae
Regis filia, quæ Aquino Norvegiæ Rege mortuo regni mo-
derabatur gubernacula. Hanc Dani ut Deam aliquam venera-
bantur, Sveones instar dæmonis detestabantur, referentibus Joh.
Magno l. 19. & 20. & Crantio lib. 5. Svetiæ. c. 35. Heroinarum,
quoque catalogo inseritur à quibusdam *Johanna*, *Anglicana*, quæ
omnibus virilis sexus dotibus ornatissima virilem mentita se-
xum anno quinquagesimo quinto supra octingentesimum una-
nimi Cardinalium consensu Papa Romanus creata est. Hæc ad-
misso in familiares complexus Amasio suo postquam gravidum
gessisset uterum ad processionem egressa in via publica enixa,
(unde 9. P. Romæ Saxo incisa quidam sic interpretatus: *Papa, pater*
patriæ, peperit parvum puerum prope portam Petri) & una cum foetu
extincta est. Perfrictæ quidem frontis Esuitæ commentum hoc
esse clamitant, sed veram esse historiam probat Gabriel Ponellus
ex 65. Historicis & Chronicis Pontificiis in tract. de Antichrist.
lib. 1. c. 27. Th. 7. Conf. Cælius Rhodig. A. L. lib. 14. c. 1.

Quest

247.
Questio III.

An Virtus Heroica etiam in Impurios cadat?

Licet admodum abjecta & contemptibilis fuerit nothorum conditio apud Judæos V. T. ut patet ex Deut. 23. 4. Sap. 3. 16. Eccl. 23. 32. 33. Deum tamen & hos aliquando heroicis donasse ingeniis, qui natalium labem virtutis excellentiâ & splendore sive occultarunt sive absterferunt, in propatulo est. Talis fuit *Jephthes*, cui spiritus quoque Jehovæ adfuit Jud. 11. 30. Talis *Themistocles*, *Romulus*, *Johannes de Austria*, *Elisabetha* Regina Angliæ & alii, de quibus consule *Zwinger*. in theat. Vit. hum. volum. 3. fol. 1059.

Questio IV.

An virtus Heroica in medio consistat?

Affirmamus ob sequentes rationes, desumptas 1. à *Genere*, quia est Virtus, quæ in mediocritate consistit. Jam quicquid est de essentia virtutis, id ab ea separari nequit. 2. *Ab objecto*, quia versatur circa affectus. 3. *Ab opposito*. Ubi extrema, ibi & medium. In Heroica virtute sunt extrema. E. Pro solutione dubiorum notanda est distinctio inter Virtutem Heroicam, absolutè, ratione sui: & comparatè, respectu harum virtutum, quarum est excellentia, consideratam. Priori, non verò posteriori modo virtus quoque heroica est posita in mediocritate.

Atque hæc sufficient, quæ pro ingenioli nostri modulo, temporis opportunitate, curtæ supellectilis & chartæ ratione in apricum producere decrevimus. Reliqua in palæstram Disputatoriam reservantes, Deum infinitæ virtutis & misericordiæ supplices oramus, ut virtutum charismata nobis donet propitius, quibus Ecclesiæ & Reipublicæ prodesse queamus.

HUIC SOLI DEO GLORIA.

ζητήματα παρεργῶς adjecta.

1. An Anima sit in corpore tanquam in loco? Negamus contra *Timplerum* lib. 1. *Empsychol.* c. 1. probl. 11.

2. An propria comunicari possint? Aff. contra eundem suosque *Contribules*.

F I N I S.

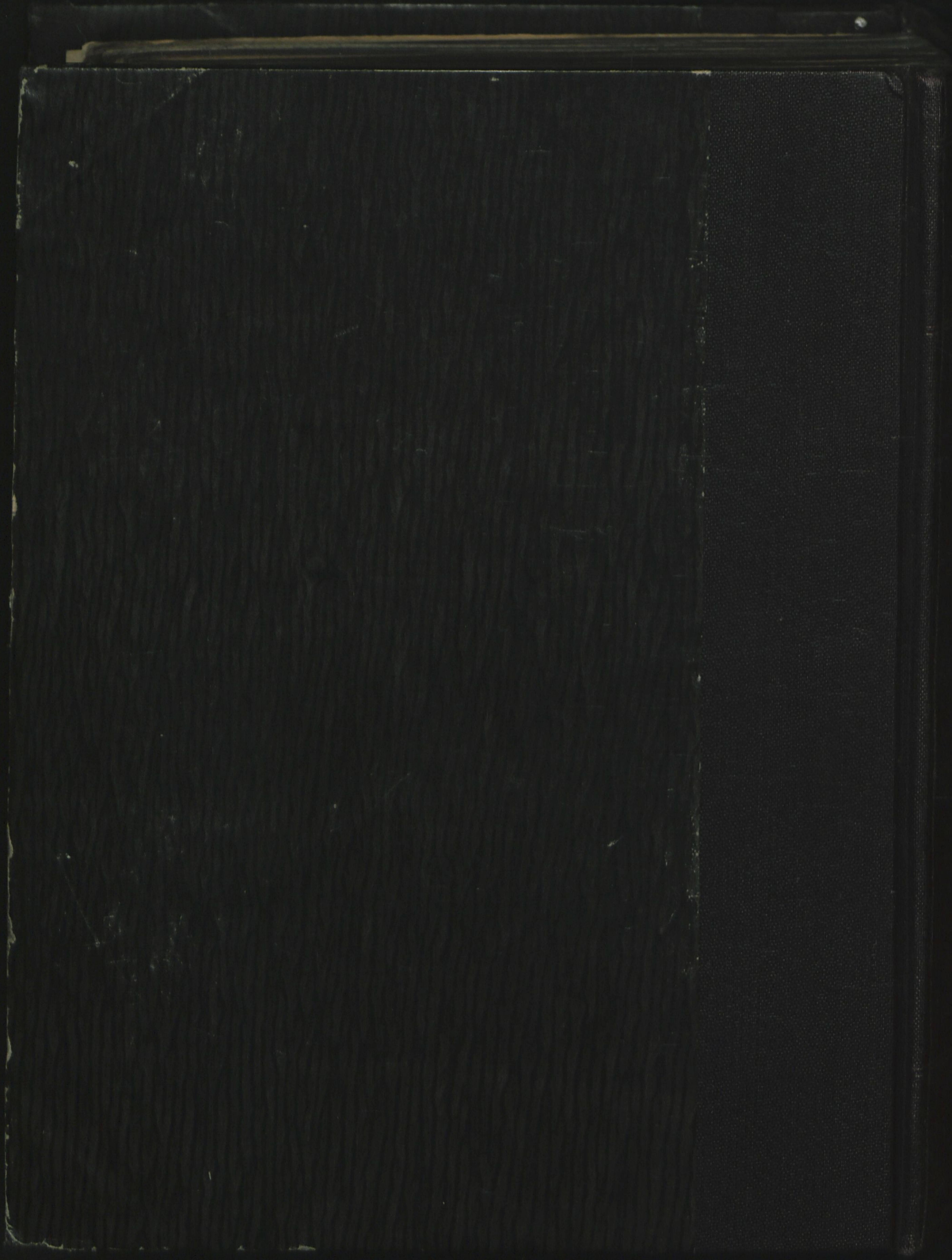
ULB Halle
006 682 26X

3

1077

1676, 14

NE JESU,
 CADEMICUM,
 HEROICA,
 a Philurea,
 Autoritate
 is Philosophicæ,
 SES
 S LANI, Hung.
 ex Captivitate
 liberatus
 DENTE
 Stolbergâ-Misnico,
 ol. Cultore.
phorum Censuræ
 jicit,
 e Christianæ
 LXXVI.
 is Septembris.

SIÆ,
 VILHELMI KRÜGERI.

